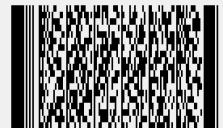

Ned, 20-10-2024, 11:58:48

Potpore

Svoju članarinu ili potporu za Portal HKV-a možete uplatiti i skeniranjem koda.

Otvorite svoje mobilno bankarstvo i skenirajte kod. Unesite željeni novčani iznos. U opisu plaćanja navedite je li riječ o članarini ili donaciji za Portal HKV-a.

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o prilozima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

AKT

AKT d.o.o.
knjigovodstvo
i porezne
usluge

01/370-8106
akt@zg.t-com.hr
Sokolska 37
Zagreb

Poveznice

Davor Dijanović

(Geo)političke teme i mete

D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? (II.)

Objavljeno: 27. kolovoza 2024.

7 komentara

Ekonomsko-finansijski aspekti demografske obnove

Prema podatcima Državnog zavoda za statistiku od 2019. godine do danas svjedočimo trendovima sve višeg prirodnoga pada broja stanovnika. Bračni parovi sve se rđe odlučuju imati djecu što rezultira većim brojem umrlih nego rođenih. Tome problemu doprinijela je i činjenica da se velik broj mladoga i fertilnog stanovništva iselio posljednjih desetak godina.

Na odluku o tome hoće li se imati djeca utječu brojni socioekonomski i psihološki uzroci. Među psihološke uzroke možemo ubrojiti strah od društveno-političke situacije i budućnosti (ratovi, krize) zbog čega se mlađi ne osjećaju sigurnima za podizanje obitelji.

U razgovoru s dr. sc. Stjepicom Štercom temu smo obradili iz demografskog i društvenog aspekta. No u pozadini ulogu igraju i ekonomski uzroci.

Posao i stambeno zbrinjavanje

Iako zakon onemogućava dugogodišnji rad na određeno vrijeme, brojni poslodavci zakonski izigravaju tu zabranu. Nakon isteka ugovora ne prođe ga, pa ponovo zaposljavaju iste radnike nakon nekoliko mjeseci. To kod mlađih stvara nesigurnost, posebno ako obavljaju poslove koji su relativno nisko plaćeni. Ta nesigurnost djeluje destimulativno na odluku o tome hoće li se imati djeca i koliki će biti njihov broj.

Kad su žene, odnosno potencijalne majke u pitanju, zakon je do sada često bio takav da je kažnjavao majčinstvo. Bilo da govorimo o naknadama za čuvanje trudnoće ili o naknadama za roditeljski dopust. Ako ženi plaća padne s 1500 eura na 550 eura, jasno je da takva promjena ne djeluje poticajno na odluku o majčinstvu. Osim toga, iako je zakonski regulirano pravo na pola radnog vremena za majke, u praksi to je nerijetko teško ostvarivo.

Osim nemogućnosti pronalaska kvalitetnog radnog mesta, s adekvatnim primanjima (koja treba promatrati u kontekstu sve snažnijeg rasta troškova života), mlađe obitelji susreću se i s drugim problemima kao što je rješavanje stambenog pitanja. Vrtoglav rast cijena nekretnina otežava stambeno zbrinjavanje. Od ostalih problema treba istaknuti brojne administrativne prepreke i otežan pristup javnim uslugama i vrtićima.

Prirodni pad broja stanovnika uz istodobno iseljavanje rezultira gubitkom za po svaku zemlju najznačajnijeg gospodarskog resursa: onog ljudskog. Ljudski kapital teško je nadoknadići, a upravo ovaj predstavlja ključni faktor gospodarskog rasta.

Osim toga, ovakvi procesi dovode do starenja stanovništva što ima reperkusije za zdravstvo te mirovinski i socijalni sustav. Manjak radne snage nadoknađuje se uvozom strane radne snage što stvara sigurnosne, integracijske i identitetske izazove.

Jasno je da su dosadašnji trendovi neodrživi i da ih je potrebno mijenjati.

Poticajno okruženje

HR kalendar

- 19. listopada 1403. Hrvoje Vukčić Hrvatinić postaje kralj. namjesnik Hrv. i Bosne
- 19. listopada 1874. svečano otvoreno moderno Sveučilište u Zagrebu
- 19. listopada 1990. velikosrpski osvajači minirali Splitsku prugu
- 19. listopada 1992. – ratna zbijanja
- 19. listopada 1993. – ratna zbijanja
- 20. listopada 1770. rođen Janko Drašković
- 20. listopada 1991. – ratna zbijanja
- 20. listopada 1993. – ratna zbijanja

Pretraži hkv.hr

POBOLJŠAO Google

Kontakti

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

Svi članci na Portalu su smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „[traženi_pojam](#) site:hkv.hr“.

Administriranje

Korisničko ime

Lozinka

Zapamti me

Prijava

- [Zaboravili ste korisničko ime?](#)
- [Zaboravili ste lozinku?](#)

Na ekonomskom planu to podrazumijeva povećanje iznosa finansijskih potpora za novorođenčad i malodobnu djecu. Potrebno je, nema dvojbe, povećati i novčanu naknadu za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust. Kako bi se smanjio jaz u plaćama između muškaraca i ženam, poticajno bi bilo smanjiti porez na dohodak za majke.

Među mjerama koje možemo vidjeti u drugim zemljama EU-a treba spomenuti i potpore za stanovanje obiteljima s djecom te povećanju izgradnju i ponudu priuštivih stanova. Gradovi i općine uz suradnju s državom trebali bi ulagati o stanogradnju za mlade obitelji. Postoji i mogućnost aktivacije nekretnina u državnom vlasništvu.

Valjalo bi razmisliti i o mjerama koje bi mlade poticale na život na selu, posebno ako im posao omogućuje rad na daljinu. U ruralnim sredinama stambeno pitanje često ne predstavlja prevelik finansijski trošak jer se nekretnine, a često i čitava imanja, mogu kupiti po povoljnim cijenama.

Mladim obiteljima treba pomoći i kroz porezne olakšice, npr. kod kupnje nekretnina ili automobila sa sedam sjedala. U nekim zemljama, npr. Mađarskoj, majkama s troje ili više djece briše se zajam od nekoliko desetaka tisuća eura.

Barem 4 posto BDP-a

Nakon ukidanje mjere roditelj odgojitelj u Zagrebu bilježi se nagli pad rođenja trećerođene i sve sljedeće živorodene djece. Stoga bi na državnoj razini trebalo razmisliti o naknadama koje bi stimulirale majčin odgojni posao barem do polaska u školu najmlađeg djeteta. Ta bi naknada trebala rasti s rastom broja djece.

Ovo su samo neke od mjera koje bi trebalo urgentno uvesti i provesti. Dugoročno strateško planiranje zahtijeva potpunu promjenu odnosa prema demografskoj paradigmi na svim razinama.

Posve je jasno da je za provedbu navedenih pronatalitetnih mjera potrebno ulagati više proračunskih sredstava. Kako bi strategija demografskog oporavka bila provediva potrebno je ulaganje od najmanje 4 posto BDP-a. Ta uložena sredstva kasnije bi se dugoročno vratila u proračun jer je jasno da obitelji s više djece više i troše sredstava za hranu, automobile, stambeno zbrinjavanje, školovanje, sport itd. što novac vraća u državni proračuna.

Za provedbu demografske strategije treba mijenjati ukupan odnos prema djeci, braku i obitelji prema stvaranju već spomenutog poticajnog demografskog okruženja. Vrijednosni uzroci snažno utječu na odluku o tome hoće li se imati djeca, o čemu više u idućim prilozima.

Davor Dijanović

Tekst je dio niza „Demografska obnova: mogućnost ili utopija?“, a na Portalu HKV-a objavljen je u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Prenošenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano

- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(I.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(III.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(IV.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(V.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(VI.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(VII.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(VIII.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(IX.\)](#)
- [D. Dijanović: Demografska obnova Hrvatske: mogućnost ili utopija? \(X.\)](#)

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

Cyprus investments might be cheaper

[Investments Cyprus](#) | [Search Ads](#)

3 days ago · 2 comments

TON-SLIKA-POLITIKA (ep. 16): Vučić u ...

4 days ago · 4 commen

Trump najavlji visoke carine konkurente i